

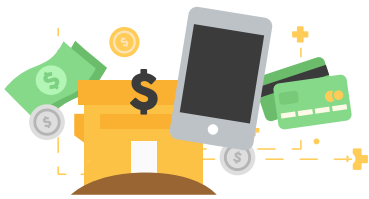
Newsletter

Issue 44 • August 2016

FAP

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS

10 เรื่องเข้าใจผิดเกี่ยวกับ PromptPay ..อ่านต่อหน้า 19

ค่าความนิยมนับสำคัญไฉน ..อ่านต่อหน้า 10

Learn & Test for CPD

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพรูปแบบใหม่

เพื่อยกระดับผู้สอบบัญชีของไทยให้ได้รับการยอมรับจากสากล การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพสำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะเพิ่มเป็น 40 ชม. โดยแบ่งเป็นการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่เป็นทางการ (VERIFIABLE CPD) และการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่ไม่เป็นทางการ (NON-VERIFIABLE CPD) สำหรับท่านที่ยังไม่ทราบข่าวหรือยังไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ดังกล่าว FAP NEWSLETTER เล่มนี้ จะสรุปให้เข้าใจกันแบบง่าย ๆ ..อ่านต่อหน้า 14

รู้เท่าทัน การฟอกเงิน เหตุเกิดจากใคร ทำโมพอยู่ที่เรา

..อ่านต่อหน้า 16

รู้ก่อน พร้อมก่อน! มาตรฐานฯ ปรับปรุงใหม่ 2559

สำหรับปี 2559 นี้ มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุงในสาระสำคัญมี 16 ฉบับ ซึ่งไฮไลท์สำคัญคงหนีไม่พ้นการกลับมาอีกครั้งของการรับรู้เงินลงทุน (ในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และการร่วมค้า) ในงบการเงินเฉพาะกิจการด้วยวิธีส่วนได้เสีย (Equity method) ตามที่กล่าวใน TAS 27 เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ หลังจากที่มีเสียงเรียกร้องเข้าไปยังคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ทางคณะกรรมการจึงได้กำหนดให้วิธีส่วนได้เสียเป็นทางเลือก

..อ่านต่อหน้า 8

Update ข่าวสารด้านทะเบียน

โดย.. พรชัย กิตติปัญญางาม กรรมการและนายกทะเบียน

...อ่านต่อหน้า 3

ที่มายูกา โทตุ มหาราชินี
ขอพระองค์ทรงพระเจริญ

๑๒ สิงหาคม
วันแม่แห่งชาติ

“ด้วยพระบารมีแม่แห่งแผ่นดิน”

“Behind Every Great Man, There is always a Great Woman” หรือ “เบื้องหลังความสำเร็จของบุรุษ มักจะมีสตรีที่คึกคยสนับสนุนเสมอ”

เป็นวลีที่เราได้ยินกันมาตั้งแต่อดีตซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสุภาพสตรีที่มีต่อความสำเร็จในหน้าที่การงานของสุภาพบุรุษ เถกเช่น สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการทั้งในฐานะ “**พระผู้ทรงเป็นที่พึ่งของปวงชนชาวไทย**” และในฐานะ “**คู่บุญคู่พระราชหฤทัย**” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงช่วยบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ ทั้งโดยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปทรงเยี่ยมราษฎรในชนบททั่วทุกภูมิภาค แม้ว่าจะต้องทรงตรากตรำพระวรกายสักเพียงใดก็ตาม ก็มีได้ทรงย่อท้อต่อความยากลำบากหรือทรงเหน็ดเหนื่อยแต่ประการใด

พระองค์ทรงดำเนินพระราชกรณียกิจ ด้วยพระปรีชาสามารถและพระวิริยอุตสาหะ ล้วนแต่ก่อเกิดคุณูปการแก่ราษฎรที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทยสุดที่จะพรรณนา ทรงรักและห่วงใยราษฎรเสมือนดังแม่รักลูก และคอยอุ้มชูลูก ๆ ที่ยากไร้ให้มีอาชีพ มีรายได้ค่อย ๆ เติบโตจนสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง ทรงพลิกฟื้นผืนป่าให้คืนความอุดมสมบูรณ์เป็นป่ารกน้ำ เป็นแหล่งเก็บน้ำตามธรรมชาติที่จะรักษาความชุ่มชื้นของผืนดิน ทรงสร้างบ้านเล็กในป่าใหญ่ให้คนอยู่ร่วมกับป่า โดยดูแลรักษาป่าและใช้ประโยชน์จากป่าอย่างสมดุลและยั่งยืน พระบารมีแผ่ไพศาลคุ้มครองชีวิตสัตว์ป่า ตลอดจนรวมไปถึงทรัพยากรชายฝั่งที่เป็นแหล่งอาหารสำคัญ ทรงเป็นพระผู้สร้างและพระราชทานชีวิตที่ดีขึ้นแก่ราษฎร

จะเห็นได้ว่า..พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่มากมาย อีกทั้งยังทรงช่วยเหลือแบ่งเบาพระราชภาระและทรงงานเคียงคู่กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างที่เราเห็นได้ชัดจากพระราชกรณียกิจที่เผยแพร่สู่สายตาประชาชนมาจนทุกวันนี้

การดำเนินพระราชกรณียกิจและการวางพระองค์ สะท้อนให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพที่มีความเฉลียวฉลาดและมีศักยภาพในทุก ๆ ด้าน เราในฐานะ “**นักบัญชี**” ซึ่งเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ในองค์กร หากสามารถนำพระองค์มาเป็นแบบอย่างในการทำงาน โดยพยายามเข้าใจความต้องการขององค์กร หาวิธีตอบสนองความต้องการนั้น และมุ่งมั่นทุ่มเท ที่สำคัญต้องคอยสนับสนุนการบริหารงานองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เชื่อได้ว่า อีกไม่นานก็คงจะเกิดวลีที่ว่า “**เบื้องหลังความสำเร็จขององค์กรมักมีนักบัญชีที่ดีคอยสนับสนุนเสมอ**” เช่นกัน

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา ของสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และถือว่าเป็นวันแม่แห่งชาติของทุกปี โดยในปีนีตรงกับวันศุกร์ที่ 12 สิงหาคม พ.ศ.2559 สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ขอพระองค์ทรงพระเจริญ มีสุขภาพพระพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ อยู่เป็นมิ่งขวัญ เป็นพระบารมีคุ้มเกล้าพสกนิกรชาวไทย และเป็นคู่พระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดไป

ข้อมูลอ้างอิง
<http://www.rdpb84queen.com/ทุกข้อสุขของประชาชน-ในพร/>
<http://www.trueplookpanya.com/knowledge/detail/29651>

Update

ข่าวสารด้านทะเบียน

สวัสดีครับ...ท่านสมาชิกทุกท่าน ผมในนามกรรมการและนายทะเบียน สภาวิชาชีพบัญชี รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มีโอกาสมาทักทายท่านสมาชิกฉบับประจำเดือนสิงหาคม ซึ่งดูเหมือนเดือนนี้จะเข้าสู่หน้าฝนอย่างเต็มตัวแล้ว และเป็นเดือนที่มีวันอันสำคัญอย่างยิ่งของพสกนิกรชาวไทย คือ วันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ หรือวันแม่แห่งชาติ ซึ่งในปีนีตรงกับวันศุกร์ที่ 12 สิงหาคม ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และความจงรักภักดีข้าพระพุทธเจ้าฯ ในนามของสภาวิชาชีพบัญชี ขอถวายพระพรใส่พระองค์ฯ ทรงมีพระชนมายุยืนนาน สถิตย สภาพระเป็นมิ่งขวัญของพสกนิกรชาวไทยตลอดชั่วกาลนานเทอญ...

ทักทายเปิดเล่มฉบับนี้ถ้าผมจะไม่กล่าวถึงการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2559 ณ สภาวิชาชีพบัญชีที่ผ่านมามากคงเป็นไปได้ สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ นำโดย คุณประสัทธ์ เชื้อพานิช นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นประธานในการประชุมพร้อมทั้งคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี และการประชุมในครั้งนี้ดำเนินการอย่างลุล่วงไปได้ด้วยดี สภาวิชาชีพบัญชี ต้องขอขอบพระคุณสมาชิกทุกท่านที่ให้ความสนใจ และสละเวลาอันมีค่ามาร่วมประชุม ทั้งนี้ มีสมาชิกหลายท่านสนใจ ไฟล์รายงานประจำปี 2558 เราจึงนำเสนอไว้ที่เว็บไซต์ : <http://www.fap.or.th> ในหัวข้อเกี่ยวกับสภาฯ เพื่อให้สมาชิกสามารถ Download อ่านได้สะดวกยิ่งขึ้น

สำหรับการประชุมใหญ่สามัญประจำปีนั้นสภาวิชาชีพบัญชีจัดขึ้นทุกปีโดยผู้มีสิทธิเข้าร่วมประชุมจะต้องเป็นสมาชิก ผมจึงอยากที่จะชักชวนผู้สนใจมาสมัครเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีคุณสมบัติเบื้องต้น คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือในระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทางด้านการบัญชี ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วย สมาชิก พ.ศ. 2556 โดยสภาวิชาชีพบัญชีจะมีสิทธิพิเศษให้กับสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีมากมาย อาทิเช่น สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งในการประชุมใหญ่ (เฉพาะสมาชิกประเภทสามัญ) ส่วนลดพิเศษ ค่าอบรมสัมมนาทุกหลักสูตรจากราคาปกติ ข้อมูลข่าวสารในแวดวงวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องผ่านทางช่องทางต่าง ๆ ของสภาวิชาชีพบัญชี เป็นต้น การสมัครสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีก็ง่ายเพียงนิดเดียว โดยผู้สนใจสามารถสมัครผ่านบริการออนไลน์ของสภาวิชาชีพบัญชี หากท่านมีคุณสมบัติและหลักฐานตามที่กำหนด สภาวิชาชีพบัญชี จะใช้ระยะเวลาดำเนินการประมาณ 5 วันทำการในการตรวจสอบคุณสมบัติ ท่านก็สามารถเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีได้แล้ว ท่านสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ทางเว็บไซต์ สภาวิชาชีพบัญชี

ในการนี้ หากผมจะไม่ Update บริการออนไลน์ให้สมาชิกรับทราบก็ดูจะตกข่าวไปสักหน่อย เพราะกระแสตอบรับการใช้บริการผ่านบริการออนไลน์มีมากขึ้นทุกวัน สภาวิชาชีพบัญชีจึงได้พัฒนาระบบการให้บริการออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกในเรื่องความสะดวกสบาย สำหรับในปี 2559 มีบริการออนไลน์ที่พัฒนาเสร็จและนำมาใช้ คือ ระบบการยื่นหลักฐานการพัฒนาคำขอต่อเนืองทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ของผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี ระบบสมัครเข้ารับการทดสอบ CPA ส่วนระบบที่อยู่ระหว่างการพัฒนาซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปีนี้ได้แก่ ระบบการพิจารณาหลักสูตรอบรมสัมมนา

สำหรับสมาชิกอาจจะคุ้นเคยกับระบบการชำระค่าบำรุงสมาชิก การชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีที่ต้องดำเนินการในทุก ๆ ปี ซึ่งระบบดังกล่าวก็ได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อการให้บริการผ่านบริการออนไลน์ของสภาวิชาชีพบัญชีเพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบให้สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ดียิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผมหวังว่านอกจากนี้สภาวิชาชีพบัญชีจะเฝ้าติดตามรับสมาชิกใหม่ ๆ เพิ่มมากขึ้นและเราจะพัฒนาบริการออนไลน์ของสภาวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก ตาม Concept ที่ผมพูดเสมอว่า “เพียงแคปลายนิ้วสัมผัสกับบริการออนไลน์” ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ครับ

โดย.. พรชัย กิตติปัญญางาม
กรรมการและนายทะเบียน

ข้อควรปฏิบัติ ในการเตรียมตัวเข้าทดสอบ!

ในปี 2559 สภาวิชาชีพบัญชีได้เปิดให้ใช้ระบบการรับสมัครทดสอบ เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตผ่านช่องทางออนไลน์เป็นครั้งแรก ซึ่ง คาดว่าสามารถเพิ่มความสะดวกให้แก่สมาชิกมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ยังมีขั้นตอนที่ผู้สมัครเข้าทดสอบควรทราบเพื่อเตรียมความพร้อม สำหรับการทดสอบ พำยบริการสมาชิกและกำกับดูแล จึงขอประชาสัมพันธ์ เรื่องข้อควรปฏิบัติในการเตรียมตัวเข้าทดสอบ ซึ่งผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบ ต้องตรวจสอบและปฏิบัติ ดังนี้

1. ตรวจสอบรายชื่อ ผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบต้องตรวจสอบรายชื่อ เลขประจำตัวสอบ และวิชาที่สมัครทดสอบจากเว็บไซต์ สภาวิชาชีพบัญชี <http://www.fap.or.th> ก่อนวันทดสอบ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศสภาวิชาชีพบัญชี เรื่อง กำหนดการทดสอบ ความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ว่าเป็นหน้าที่ของผู้สมัครสอบที่จะต้องติดตามและตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิ เข้ารับการทดสอบความรู้ หากผู้สมัครสอบรายใดพบว่ารายวิชาที่เข้ารับการทดสอบไม่ตรงตามที่ปรากฏบนใบเสร็จรับเงิน ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องพร้อมแสดงสำเนาใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐานภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อ หากเลยเวลาที่กำหนด สภาวิชาชีพบัญชีจะยึดถือตามประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบความรู้

2. พกบัตร ในวันทดสอบต้องนำบัตรประจำตัวสอบและบัตรประจำตัวประชาชน (หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ซึ่งมีรูปถ่ายเพื่อใช้แสดง ตนแทนบัตรประจำตัวประชาชน) แสดงคู่กันต่อกรรมการคุมสอบก่อนเข้าห้องสอบ มิฉะนั้น จะไม่ได้รับอนุญาตเข้าห้องสอบ การทดสอบ จะเริ่มทดสอบเวลา 13.00 น. และสิ้นสุดเวลา 17.00 น. โดยผู้เข้าทดสอบสามารถเข้าห้องสอบล่าช้าได้ไม่เกินเวลา 13.10 น.

3. แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยตามระเบียบการเข้าทดสอบ

(ผู้ชาย) ให้สวมเสื้อเชิ้ตหรือเสื้อมีปก มีแขน สวมกางเกงขายาวสีสุภาพ สอดชายเสื้อ ไว้ในกางเกงและสวมรองเท้าหุ้มส้น ห้ามสวมกางเกงขาสั้น

(ผู้หญิง) ให้สวมเสื้อเชิ้ตหรือเสื้อมีปก มีแขน สวมกางเกงขายาวหรือกระโปรง สุภาพ สวมรองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น และให้สอดชายเสื้อไว้ในกางเกงหรือกระโปรง ห้ามสวมกางเกงขาสั้น

*****สถานที่ทดสอบเป็นสถาบันการศึกษา
ควรแต่งกายสุภาพ
เพื่อเป็นการให้เกียรติและเคารพต่อสถาบัน*****

ข้อควรปฏิบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ผู้มีสิทธิเข้ารับการ ทดสอบไม่ควรมองข้ามไปเพื่อประโยชน์แก่ตัวตนเอง และขอให้ทุก ๆ คนโชคดีในการทดสอบ แล้วเจอกันใน ฐานะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนะค่ะ

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559

สภาวิชาชีพบัญชี จัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม ที่ผ่านมา โดยคุณประสัทธ์ เชื้อพานิช นายกสภาวิชาชีพบัญชี เป็นประธานในการประชุม พร้อมด้วยคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีทั้ง 14 ท่าน ภายในงานมีสมาชิกเข้าร่วมทั้งหมด 458 คน โดยมีวาระการประชุมทั้งหมด 8 วาระ ท่านสามารถดูรายละเอียดแต่ละวาระได้ที่เว็บไซต์ www.fap.or.th สภาวิชาชีพบัญชีขอขอบพระคุณสมาชิกทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าเข้าร่วมประชุมค่ะ

โครงการ “การพัฒนาผู้สอบบัญชีตลาดทุน” รุ่นที่ 4

โครงการ “การพัฒนาผู้สอบบัญชีตลาดทุน” รุ่นที่ 4 เป็นโครงการต่อเนื่องจากความร่วมมือของสภาวิชาชีพบัญชีและสำนักงาน ก.ล.ต. จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้สอบบัญชีให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ พร้อมรับการสอบทานจากสำนักงาน ก.ล.ต. ในการขอรับความเห็นชอบในการเป็นผู้สอบบัญชีตลาดทุน อันเป็นการเตรียมผู้สอบบัญชีให้เพียงพอเพื่อรองรับการขยายตัวของกิจการในตลาดทุน โดยรุ่นที่ 4 นี้ มีผู้สอบบัญชีที่สังกัดสำนักงานสอบบัญชีตลาดทุนเข้าร่วมโครงการ 31 คนจาก 17 สำนักงาน โครงการนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปลายปี 2557 มีผู้สอบบัญชีทั้งจากสำนักงานสอบบัญชีตลาดทุนและสำนักงานสอบบัญชีนอกตลาดทุนเข้าร่วม 4 รุ่น รวมทั้งสิ้น 121 คน จาก 60 สำนักงาน

พิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ “โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพบัญชี”

เมื่อวันอังคารที่ 12 กรกฎาคม สภาวิชาชีพบัญชี ร่วมกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกัน (MOU) ในการ “ผนึกกำลังพัฒนาวิชาชีพบัญชี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี โดยร่วมดำเนินการผลักดันความก้าวหน้าของวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง

งาน “FAP Meet the Press”

สภาวิชาชีพบัญชี จัดงาน “FAP Meet the Press” เมื่อวันอังคารที่ 12 กรกฎาคม โดยภายในงาน คุณประสัทธ์ เชื้อพานิช นายกสภาวิชาชีพบัญชี ได้ให้ข้อมูลและความเข้าใจแก่สื่อมวลชนในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และเปิดโอกาสให้นักข่าวและสื่อมวลชนในแวดวงธุรกิจการเงิน ได้สอบถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการออกมาตรฐานการบัญชีฉบับใหม่ และเรื่องอื่น ๆ ที่น่าสนใจ สภาวิชาชีพบัญชีขอขอบคุณนักข่าวและสื่อมวลชนทุกท่านที่เข้าร่วมงานครั้งนี้

ปัญหาข้อพิพาท

เกี่ยวกับการคำนวณขาดทุนของกิจการ ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีคำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับการคำนวณผลขาดทุนของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหลายโครงการ ซึ่งเป็นคำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจมาก เพราะมีผลกระทบต่อธุรกิจจำนวนมาก และยังเป็นคำพิพากษาฎีกาคดีแรกที่มีปัญหามาจากความคิดเห็นขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งคำพิพากษาศาลฎีกาก็ยังต่างไปจากคำพิพากษาศาลฎีกาชั้นกลาง บทความนี้ต้องการนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงวิชาการ ด้วยข้อจำกัดของเนื้อหาที่จึงขอข้ามข้อเท็จจริง และที่มาของคดีนี้ โดยถือว่าผู้อ่านได้ทราบมาแล้ว

ปัญหาสำคัญในกรณีนี้มีว่า มีกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิสำหรับบริษัทซึ่งได้รับการส่งเสริมการลงทุนและได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลหลายโครงการหรือไม่ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยเห็นด้วยกับความเห็นของกรมสรรพากรว่าการคำนวณผลขาดทุนของกิจการดังกล่าวให้ถือปฏิบัติตามบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร โดยให้คำนวณกำไรสุทธิของบริษัทรวมกันทั้งหมดโดยไม่แยกเป็นรายโครงการ ในขณะที่ศาลฎีกาชั้นกลางในคดีดังกล่าวได้วินิจฉัยว่าประมวลรัษฎากรไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิกรณีบริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุนหลายโครงการไว้ จึงพิจารณาจากหลักเกณฑ์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนซึ่งพิจารณาให้สิทธิประโยชน์เป็นรายโครงการ

กรมสรรพากรอ้างหลักเกณฑ์ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเรื่องการคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ลงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2530 ข้อ 3 ซึ่งกำหนดให้บริษัทนำผลกำไรสุทธิ และผลขาดทุนสุทธิของกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และกิจการที่ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้เขียนเห็นว่าแนวทางปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวกำหนดขึ้นมา โดยยังไม่ได้พิจารณากรณีบริษัทมีโครงการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลหลายโครงการ เพราะหากจะให้บริษัทนำผลกำไรและผลขาดทุนของทุกโครงการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลมารวมเข้าด้วยกัน ผลรวมที่ได้จะไม่สามารถระบุว่าเป็นผลกำไรหรือผลขาดทุนของโครงการใด ทำให้บริษัทไม่สามารถใช้สิทธิประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในบัตรส่งเสริมของแต่ละโครงการได้ สิทธิประโยชน์ดังกล่าว ได้แก่ การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และการนำผลขาดทุนที่ได้รับจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนไปหักหลังจากพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ดังนั้นแนวทางปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวจึงไม่สามารถนำมาใช้ในกรณีนี้ได้

ในปี 2536 กรมสรรพากรได้มีหนังสือตอบข้อหารือกรณีบริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุนยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลหลายโครงการ บางโครงการมีผลขาดทุน บางโครงการมีผลกำไร ซึ่งกรมสรรพากรวินิจฉัยว่าบริษัทสามารถนำเฉพาะผลขาดทุนของโครงการที่มีผลขาดทุน โดยไม่ต้องหักผลกำไรของโครงการที่ผลกำไร ไปหักจากผลกำไรของกิจการที่ไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้

มีข้อสังเกตว่าคำวินิจฉัยของศาลฎีกาปี 2559 และคำวินิจฉัยของศาลฎีกาชั้นกลาง (ในอีกคดีหนึ่ง) ในปี 2557 ได้วินิจฉัยว่าการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร แต่ก็มีได้อธิบายต่อไปว่าที่จำเป็นต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากรนั้นเป็นอย่างไร ถ้าหากเราจะถือว่าการคำนวณกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากรต้องนำผลกำไรขาดทุนของทุกกิจการในบริษัทมารวมกัน

ทั้งหมด และหากมีผลขาดทุนจะต้องยกไปปีถัดไปตามลำดับแล้ว ก็จะเห็นว่าได้มีการคำนวณผลขาดทุนของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ในกรณีอื่น ๆ ที่มีได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ได้แก่ หลักเกณฑ์การยกผลขาดทุนไปหักตามมาตรา 31 วรรคสี่ ของ พรบ. ส่งเสริมการลงทุนซึ่งให้นำผลขาดทุนยกไปหักหลังพ้นระยะเวลาที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยจะเลือกหักจากกำไรสุทธิของปีใดปีหนึ่งหรือหลายปีก็ได้ แม้กระทั่ง หลักเกณฑ์การหักผลขาดทุนที่กำหนดโดยคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 35/2540 ก็ไม่เป็นที่ประมวลฎฎากรแต่อย่างใด

กรมสรรพากรได้อำคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 38/2552 แต่คำวินิจฉัยนี้ออกมาหลังจากมีปัญหาเกิดขึ้นแล้ว และออกมาสนับสนุนความเห็นของกรมสรรพากร

หากนำคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรสองฉบับ มาพิจารณาเปรียบเทียบกันจะเห็นความแตกต่าง

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร ที่ 35/2540 : กรณีที่บริษัทมีโครงการส่งเสริมการลงทุนโครงการเดียว ให้ยกผลขาดทุนของโครงการที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไปใช้หลังพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลได้โดยไม่ต้องหักออกจากกำไรสุทธิที่เกิดขึ้นในระหว่างระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร ที่ 38/2552 : กรณีที่กิจการมีโครงการส่งเสริมการลงทุนหลายโครงการ บริษัทจะต้องนำผลกำไรและผลขาดทุนของทุกโครงการรวมกัน และนำผลขาดทุนที่เหลือยกไปใช้หลังพ้นระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

ดังนั้น ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรที่ 38/2552 ผู้เสียภาษีโดยทั่วไปย่อมเข้าใจได้ว่าในกรณีที่กรมสรรพากรได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับกรณีที่บริษัทมีโครงการส่งเสริมการลงทุนโครงการเดียวให้ยกผลขาดทุนไปใช้ต่อไปได้โดยมีต้องหักผลกำไรปีถัดมาตามลำดับ หลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ย่อมนำไปใช้เทียบเคียงได้กับการคำนวณผลขาดทุนกรณีบริษัทที่มีโครงการส่งเสริมการลงทุนหลายโครงการ

การที่กรมสรรพากรกำหนดให้บริษัทนำผลกำไร และผลขาดทุนของทุกโครงการมารวมกันเพื่อนำไปใช้หลังจากพ้นเวลาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจะส่งผลกระทบต่อการคำนวณกำไรสุทธิของโครงการส่งเสริมการลงทุนในปีต่อ ๆ ไป เพราะผลรวมที่ได้ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นของโครงการใด เช่น ถ้าผลรวมเป็นขาดทุนแล้วจะยกไปตามสิทธิประโยชน์ของโครงการใด เพราะสิทธิประโยชน์ของแต่ละโครงการมีอายุไม่เท่ากัน หรือถ้ารวมกันแล้วมีผลกำไร จะถือว่าเป็นผลกำไรของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ ซึ่งจะมีผลต่อไปว่าการจ่ายเงินปันผลจากกำไรดังกล่าวจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้อย่างไรหรือไม่

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ คำพิพากษาศาลฎีกาภาษีอากรกลางในอีกคดีหนึ่งได้ให้เหตุผลว่าไม่ปรากฏว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากรและประกาศกรมสรรพากรขัดแย้งต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดและไม่เป็นไปตามหลักการบัญชีแต่อย่างใด การประเมินจึงชอบแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าไม่เคยมีหลักการบัญชีที่กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องของนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการลงทุนซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน จึงไม่เกี่ยวกับหลักการบัญชีแต่อย่างใด

ที่มาของปัญหาข้อพิพาทเกี่ยวกับการคำนวณขาดทุนของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนี้เกิดขึ้นจากบทบัญญัติตาม พรบ. ส่งเสริมการลงทุนและประมวลรัษฎากร ไม่ได้บัญญัติหรือกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการคำนวณกำไรสุทธิของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และก็ไม่ได้บัญญัติว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดระหว่างกรมสรรพากรกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จึงทำให้เกิดปัญหาเมื่อความเห็นของทั้งสองหน่วยงานแตกต่างกัน ซึ่งนอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นเรื่องนี้แล้วยังมีปัญหาคืออื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการคำนวณกำไรขาดทุนของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกรมสรรพากรยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน ผู้เขียนเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลฎีกาภาษีอากรกลางในคดีแรกที่วินิจฉัยว่า สิทธิประโยชน์ใด ๆ ในทางภาษีอากรควรกำหนดไว้ในกฎหมายภาษีอากรโดยตรง จึงเสนอให้แก้ไขกฎหมายส่งเสริมการลงทุนให้ชัดเจนว่าหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลรัษฎากร แต่ทั้งนี้การที่กรมสรรพากรจะกำหนดหลักเกณฑ์การเสียภาษีอย่างไรควรหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและภาคธุรกิจด้วย เพื่อให้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเหมาะสมและเป็นธรรม และหากมีการกำหนดแนวทางปฏิบัติใหม่หรือเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติเดิม ก็ควรเริ่มใช้ปฏิบัติเดิมนำสำหรับปีต่อ ๆ ไป โดยไม่นำไปใช้บังคับย้อนหลัง

โดย.. อวยพร ต้นละมัย

กรรมการในคณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านบัญชีภาษีอากร

รู้ก่อน พร้อมก่อน! มาตรฐาน ๙ ปรับปรุงใหม่ 2559

หนึ่งปีผ่านไปไวเหมือนโกหก แต่ที่ผ่านไปเร็วยิ่งกว่าวันเวลา คือ การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรายงานทางการเงินไม่ว่าจะเป็นฉบับใหญ่หรือเล็ก ซึ่งในปี 2559 สมาพันธ์บัญชี โดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี (“คณะกรรมการ”) ได้ทำการปรับปรุงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559 ซึ่งแปลและเรียบเรียงมาจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศฉบับรวมเล่มปี 2016 (IFRS blue book bound volume 2016) ใกล้เสร็จสุดแล้ว โดยมาตรฐานการบัญชี (TAS) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) ที่ปรับปรุงชุดนี้จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป เพื่อรองรับความซับซ้อนของข้อมูลทางการเงิน และโลกาภิวัตน์ทางธุรกิจในปัจจุบันให้ดียิ่งขึ้น

สำหรับปี 2559 นี้ มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการปรับปรุงในสาระสำคัญมี 16 ฉบับ ซึ่งไฮไลท์สำคัญคงหนีไม่พ้นการกลับมาอีกครั้งของการรับรู้เงินลงทุน (ในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และการร่วมค้า) ในงบการเงินเฉพาะกิจการด้วยวิธีส่วนได้เสีย (Equity method) ตามที่กล่าวใน TAS 27 เรื่อง งบการเงินเฉพาะกิจการ หลังจากที่เมื่อเสียงเรียกร้องเข้าไปยังคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศอย่างล้นหลามว่าให้นำกลับมาใช้อีกครั้ง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศจึงได้กำหนดให้วิธีส่วนได้เสียเป็นทางเลือก ซึ่งหากกิจการต้องการใช้ทางเลือกนี้ กิจการจะต้องปรับงบการเงินย้อนหลังเสมือนหนึ่งว่าได้ใช้วิธีนี้มาโดยตลอด ซึ่งคณะกรรมการก็ได้แต่หวังว่าเรื่องนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงหลักการอีกแล้วหลังจากเปลี่ยนไปมาเกินกว่า 18 ตลบแล้ว

สำหรับการปรับปรุงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนในกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่จะเป็นการปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของกิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุน (Investment entities : IE¹) เช่น

TFRS 10 เรื่อง งบการเงินรวม

กำหนดเพิ่มเติมว่าในกรณีที่บริษัทย่อยของบริษัทใหญ่ที่เป็น IE เป็นบริษัทที่ให้บริการเกี่ยวกับการลงทุน และเป็น IE เช่นเดียวกับบริษัทใหญ่ บริษัทใหญ่ต้องรับรู้เงินลงทุนในบริษัทย่อยซึ่งเป็น IE เหล่านั้นด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน โดยไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวม

¹กิจการที่ดำเนินธุรกิจด้านการลงทุน คือ กิจการซึ่งได้รับเงินทุนจากผู้ลงทุนหนึ่งรายหรือมากกว่าเพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดให้มีการบริการด้านการบริหารเงินลงทุนให้แก่ผู้ลงทุน โดยวัตถุประสงค์หลักคือการนำเงินทุนไปลงทุนเพื่อให้ได้มาเพียงเฉพาะผลตอบแทนจากการเพิ่มมูลค่าของเงินทุน รายได้จากการลงทุน หรือทั้งสองกรณี และประเมินผลการดำเนินงานจากเงินลงทุนเกือบจะทั้งหมดด้วยเกณฑ์มูลค่ายุติธรรม (ภาคผนวก ก : TFRS10)

TAS 28 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วม และการร่วมค้า

ระบุให้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าในกรณีที่กิจการที่มีใช้ IE แต่มีเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าที่เป็น IE และบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าเหล่านั้นรับรู้เงินลงทุนในบริษัทย่อยของตนด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรม (Fair value) ในกรณีนี้ กิจการที่มีใช้ IE ดังกล่าวสามารถรับรู้เงินลงทุนในบริษัทย่อยของบริษัทร่วม หรือการร่วมค้าที่เป็น IE เหล่านั้นโดยใช้มูลค่ายุติธรรมดังกล่าวมารับรู้ตามวิธีส่วนได้เสียได้ทันที

TFRS 12 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียในกิจการอื่น

ระบุให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องกับ IE เช่น ดุลยพินิจและข้อสมมติที่สำคัญที่ทำให้เป็น IE การกลายมาเป็นหรือการสิ้นสุดความเป็น IE และการเปิดเผยเกี่ยวกับบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือการร่วมการงานของบริษัทที่เป็น IE เป็นต้น

TFRS 11 เรื่อง การร่วมการงาน

ได้กำหนดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการซื้อส่วนได้เสียในการดำเนินงานร่วมกัน (Joint operation) ที่เข้านิยามธุรกิจ ว่าจะต้องรับรู้รายการตามข้อกำหนดส่วนใหญ่ใน TFRS 3 เรื่อง การรวมธุรกิจ เว้นเสียแต่ว่าจะเป็น การซื้อการดำเนินงานร่วมกันภายใต้การควบคุมเดียวกัน (ฉบับนี้ไม่เกี่ยวข้องกับ IE)

อีกหนึ่งไฮไลท์ที่สำคัญของการปรับปรุงในฉบับปี 2559 คงจะหนีไม่พ้นการปรับปรุงข้อกำหนดของการเปิดเผยข้อมูล ดังนี้

TAS 1 เรื่อง การนำเสนองบการเงิน

โดยเฉพาะในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่ง TAS 1 ฉบับใหม่ต้องการให้ผู้จัดทำรายงานทางการเงินเป็นนัยออกแบบงบการเงินอย่างมีสไตล์ โดยจะต้องเรียงลำดับเรื่องราวในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างเป็นระบบ และมีการจัดกลุ่มอย่างเหมาะสม โดยต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนว่าเมื่อใดควรรวมรายการที่นำเสนอเข้าด้วยกัน หรือเมื่อใดควรแยกรายการที่นำเสนอออกจากกัน เช่น การจัดกลุ่มการเปิดเผยเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมไว้ด้วยกัน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินไม่นำข้อมูลที่น่าเสนอไปใช้โดยเข้าใจผิดในสาระสำคัญ

TAS 34 เรื่อง การรายงานทางการเงินระหว่างกาล

ยังได้เพิ่มเติมข้อกำหนดในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินระหว่างกาล เช่น การวิเคราะห์ของผู้บริหาร หรือรายงานเกี่ยวกับความเสี่ยง โดยกิจการสามารถนำเสนอหรือเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวทั้งงบการเงินระหว่างกาลเอง หรือเปิดเผยที่รายงานทางการเงินระหว่างกาลอื่น ๆ ซึ่งเผยแพร่ให้กับผู้ใช้งบการเงินพร้อมกับงบการเงินระหว่างกาลก็ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถรับรู้ข้อมูลทางการเงินระหว่างกาลได้จากหลากหลายช่องทางยิ่งขึ้น

สำหรับการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น TAS 38 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และ TAS 16 เรื่อง ที่ดิน อาคาร และ อุปกรณ์ ไม่อนุญาตให้คำนวณค่าตัดจำหน่ายหรือค่าเสื่อมราคาโดยวิธีอิงจากรายได้แล้ว (ยกเว้นในกรณีของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบางประเภทที่อาจมีปัจจัยอย่างอื่นมาเกี่ยวข้อง และอาจทำให้การตัดจำหน่ายมีความเกี่ยวข้องกับรายได้เป็นอย่างมาก) นอกจากนี้ TAS 16 ยังได้ไปรวบสินทรัพย์ชีวภาพประเภทพืชที่ให้ผลิตผล (Bearer plant) เข้ามาไว้ใน TAS 16 แทนที่จะไปรวมไว้ใน TAS 41 เรื่อง เกษตรกรรม เช่นที่เคยเป็นมา เนื่องจากพืชที่ให้ผลิตผลเหล่านี้มีลักษณะของการให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่ค่อนข้างยาวนานกว่าสินทรัพย์ชีวภาพประเภทอื่น ๆ ทำให้เราสามารถใช่วิธีราคาใหม่ที่ใหม่ (Revaluation method) กับสินทรัพย์ชีวภาพประเภทพืชที่ให้ผลิตผลนี้ได้ด้วย และผลจากการที่ Bearer plant ถูกย้ายมาที่ TAS 16 ทำให้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับ Bearer plant จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดใน TAS 20 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาล ด้วยเช่นกัน (คิดแล้วก็น่าน้อยใจแทน TAS 41 จริง ๆ...แต่ช้าแต่...) การบัญชีสำหรับผลิตผลที่เติบโตมาบนพืชที่ให้ผลิตผล (Bearer plant) ดังกล่าวจะยังคงอยู่ภายใต้ TAS 41 เช่นเคย เรียกว่าไม่ได้แม่ ก็ขอเอาลูกไว้ก่อนละงานนี้²

การเปลี่ยนแปลงที่เหลือเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดปลีกย่อย เช่น TAS 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน ได้กำหนดว่าการใช้อัตราคิดลดสำหรับการประมาณผลประโยชน์หลังออกจากงานจากเดิมที่เคยกำหนดให้พิจารณาในระดับประเทศ ให้เปลี่ยนเป็นพิจารณาในระดับสกุลเงินแทน

ส่วน TFRS 5 เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขาย และการดำเนินงานที่ยกเลิก ได้กำหนดเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในกรณีที่สินทรัพย์ที่เลิกใช้นั้นเปลี่ยนวัตถุประสงค์จากกลุ่มที่ถือไว้เพื่อขาย เป็นกลุ่มที่ถือไว้เพื่อจ่ายให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ หรือเกิดขึ้นในทางตรงกันข้ามก็ให้ถือว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมิได้ทำให้แผนการเริ่มแรกของการจำหน่ายหรือการยกเลิกการดำเนินงานหมดไป จึงยังคงต้องจัดประเภทรายการและรับรู้รายการตามเดิม

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังได้ปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีฉบับเก่าที่ไม่ได้แปลมาจาก IFRS ได้แก่ TAS 104 เรื่อง การบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา TAS 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน TAS 106 เรื่อง การบัญชีสำหรับกิจการที่ดำเนินธุรกิจเฉพาะด้านการลงทุน และ TAS 107 เรื่อง การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่ของการปรับปรุงมาตรฐานทั้งสี่ฉบับนี้คือการปรับปรุงคำนิยามของมูลค่ายุติธรรมให้ตรงกับ TFRS 13 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งการปรับปรุงมาตรฐานทั้งสี่ฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560 เช่นเดียวกับมาตรฐานฉบับอื่น ๆ และมีข้อกำหนดเพิ่มเติมให้ด้วยว่า หากในอดีตกิจการมีการลดส่วนได้เสียจนทำให้สูญเสียการควบคุมหรืออิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญในเงินลงทุนนั้น กิจการสามารถใช้มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน ณ วันต้นงวดปี 2560 เป็นราคาที่ใช้แทนราคาทุน (Deemed cost) ของเงินลงทุนนั้นได้ในงบการเงินเฉพาะกิจการที่ล้มไม่ได้ คือ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (TFRS for SMEs) จะเริ่มใช้ในปีหน้าแล้วนะครับ (ปี 2560) ท่านใดยังไม่ทราบต้องรีบหาข้อมูลด่วนที่ www.fap.or.th/TFRS-for-SMEs.html เลยนะครับ

เป็นอย่างไรบ้างครับ การเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการรายงานทางการเงินในปีหน้า สมกับที่ตั้งตารอคอยไหมครับ หวังว่าท่านสมาชิกจะได้รับทราบ เตรียมตัวและเตรียมใจกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และถ้าใครทราบแล้วอย่าลืมส่งต่อให้เพื่อน ๆ ในวงการวิชาชีพบัญชีของเราทราบโดยพลัน และใครมีข้อสงสัยหรือข้อไม่สบายใจ ขอได้โปรดแจ้งมายังคณะกรรมการเพื่อนำไปปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับบริบทและการบัญชีของประเทศไทยต่อไป...

พบกับใหม่โอกาสหน้ากับทีมวิชาการฝ่ายมาตรฐานการบัญชี...สวัสดิ์ศรีครับ

โดย...คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี

² การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ TAS 41 และ TAS 16 ข้างต้นเป็นไปตามแนวปฏิบัติทางบัญชีสำหรับการวัดมูลค่าและการรับรู้รายการของพืชเพื่อการให้ผลิตผลที่มีผลบังคับใช้ล่วงหน้าในประเทศไทยในปี 2559 อยู่แล้ว ดังนั้นในปี 2560 จึงมิได้มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในมาตรฐานเหล่านี้ เพียงแต่จะทำให้แนวปฏิบัติฯ ฉบับดังกล่าวหมดความสำคัญและจะถูกยกเลิกไปตามลำดับ

³ จัดทำโดย นายอุดม ธนุรัตน์พงศ์ และนายธนาตล รักษาพล

ค่าความนิยมนั้นสำคัญไฉน

โดย.. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญลักษณ์ วิจิตรสารวงศ์
อาจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามที่สภาวิชาชีพบัญชีได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ “โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาชีพบัญชี” กับมหาวิทยาลัยจำนวน 3 แห่ง เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 เพื่อช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการเรียนรู้อาชีพบัญชี ในการนี้จึงมีโครงการเริ่มต้นด้วยการนำเสนอบทความเรื่อง “ค่าความนิยมนั้นสำคัญไฉน” ของอาจารย์จากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การรวมธุรกิจ (Business Combination) เป็นกลยุทธ์ในการสร้างความเติบโตให้กับธุรกิจอย่างก้าวกระโดดและทวีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบันเนื่องจากเป็นการลดการแข่งขันกันเองในธุรกิจทำให้ลดต้นทุนเพราะสามารถประหยัดจากขนาดธุรกิจที่ใหญ่ขึ้น มีอำนาจการต่อรองทางธุรกิจมากขึ้น มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสายธุรกิจซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น ผู้ใช้งบการเงินมักจะพบสินทรัพย์รายการหนึ่งที่เป็นผลจากการซื้อธุรกิจนั้นคือ ค่าความนิยม (Goodwill) เป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบการเงินรวมของกลุ่มกิจการซึ่งเกิดขึ้นจากการที่บริษัทใหญ่ซื้อบริษัทย่อยในมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิในบริษัทย่อยหรือเรียกสั้น ๆ ว่าซื้อของแพง และบริษัทผู้ซื้อที่มีภาระที่ต้องทดสอบการด้อยค่า (Impairment Test) ของค่าความนิยมทุกปี โดยไม่ต้องพิจารณาข้อบ่งชี้ของการด้อยค่าเหมือนสินทรัพย์ทั่วไป ถ้าบริษัทใหญ่ซื้อบริษัทย่อยในมูลค่าที่ต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิในบริษัทย่อยหรือเรียกสั้น ๆ ว่าซื้อของถูก (เกิดได้ยากในความเป็นจริง) ผลแตกต่างดังกล่าวเรียกว่าค่าความนิยมติดลบ (Negative Goodwill) ซึ่งกิจการจะแสดงเป็นกำไรจากการซื้อในงบกำไรขาดทุนรวมหลังจากที่ผู้ซื้อได้ทบทวนความถูกต้องของการประเมินราคาสินทรัพย์ และหนี้สินทั้งหมดอีกครั้ง

คำถามที่ชวนคิดคือค่าความนิยมนั้นให้ข้อมูลอะไรแก่ผู้ใช้งบการเงินและการด้อยค่าของค่าความนิยมมีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์งบการเงินอย่างไรยังคงเป็นประเด็นที่น่าติดตามในเดือนพฤษภาคม 2559 ดิฉันได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการ the 39th European Accounting Association (EAA) Annual Congress ที่เมืองมาดริด ประเทศเนเธอร์แลนด์ ด้วยเงินทุนสนับสนุนจากคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานดังกล่าวมีเวทีเสวนาเรื่องเกี่ยวกับค่าความนิยมและการด้อยค่าของค่าความนิยม ผู้ร่วมเสวนากล่าวถึงค่าความนิยมว่าประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 6 ส่วนตาม Basis for Conclusions ของ IFRS 3 Business Combinations ดังนี้

ส่วนที่	รายการ
1	Measurement Conservatism
2	Recognition Conservatism
3	Going Concern Element
4	Synergies
5	Measurement Error of Consideration Paid
6	Overpayment or Underpayment

ส่วนที่ 1 เป็นผลต่างระหว่างมูลค่ายุติธรรมกับมูลค่าตามบัญชีของกิจการที่ถูกซื้อ เกิดจากการที่ราคาสินทรัพย์สุทธิของกิจการที่ถูกซื้อให้เป็นมูลค่ายุติธรรม ส่วนที่ 2 เป็นมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์สุทธิอื่นของกิจการที่ถูกซื้อแต่ยังไม่ได้รับรู้ในกิจการผู้ถูกซื้อ ได้แก่ สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนซึ่งมิได้มีการรับรู้รายการในงบการเงินของกิจการเนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขการรับรู้รายการ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เงินระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board: IASB) เห็นว่าส่วนที่ 1 และ 2 ไม่ใช่ค่าความนิยมเนื่องจากเป็นมูลค่ายุติธรรมที่ควรสะท้อนออกมาในกิจการที่ถูกซื้อก่อนการคำนวณค่าความนิยมจริง ๆ ส่วนที่ 3 และ 4 เท่านั้นจึงเป็นค่าความนิยมหลัก (Core Goodwill) ส่วนที่ 3 คือความสามารถของกิจการที่ถูกซื้อโดยลำพังที่สามารถก่อให้เกิดผลตอบแทนส่วนเกินต่อสินทรัพย์สุทธิ ส่วนที่ 4 เป็นมูลค่ายุติธรรมของผลผลิตที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นจากการรวมกันของสองกิจการ ส่วนที่ 5 เป็นความผิดพลาดที่เกิดจากการวัดมูลค่าจำนวนเงินที่จ่ายซื้อกิจการ และส่วนที่ 6 คือการจ่ายเงินซื้อสูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งส่วนที่ 5 และ 6 ก็ไม่ควรรวมอยู่ในค่าความนิยมอย่างยิ่ง

ธุรกิจที่มีค่าความนิยมเป็นจำนวนมากในยุโรป ได้แก่ ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ สาธารณสุข ซึ่งมีค่าความนิยมต่อสินทรัพย์รวมมากกว่าร้อยละ 20 ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่องบการเงิน แต่ในปี 2012-2013 ที่เกิดวิกฤตการณ์หนี้ในยุโรปพบว่าจำนวนค่าความนิยมในช่วงเวลาดังกล่าวลดลงอย่างมาก ผู้เสวนากล่าวว่า ผู้ที่ควรให้ความสนใจค่าความนิยมในงบการเงิน ได้แก่ ผู้ถือหุ้นเพื่อประเมินการบริหารงานของผู้บริหาร เจ้าหนี้เพื่อประเมินสภาพคล่องและความเสี่ยงต่อการล้มละลายของลูกหนี้ นักวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างบริษัทที่เติบโตจากภายในและบริษัทที่เติบโตจากภายนอก โดยการซื้อธุรกิจ และผู้บริหารเพื่อผลการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ

ผู้เสวนาได้ชี้ประเด็นว่า มาตรฐานการบัญชีในอดีตได้กำหนดให้ตัดจำหน่ายค่าความนิยม (Amortization) เพื่อทยอยรับรู้ผลตอบแทนส่วนเกินที่คาดหวังว่าจะได้รับ (Expected Excess Returns) ตามระยะเวลาที่ประมาณไว้ และการปรับลดมูลค่าของค่าความนิยม (Write-down) เพื่อสะท้อนผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงซึ่งต่ำกว่าระดับที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินปัจจุบัน ได้ยกเลิกการตัดจำหน่ายเนื่องจากมีแนวคิดว่าการตัดจำหน่ายค่าความนิยมไม่ได้ให้ข้อมูลที่เพียงพอต่อผู้ใช้งบการเงิน แต่กิจการต้องทดสอบการด้อยค่าของค่าความนิยมทุกปี หากมีการด้อยค่าเกิดขึ้นก็จะบันทึกขาดทุนจากการด้อยค่าในงวดที่เกิดและไม่สามารถกลับรายการด้อยค่าของค่าความนิยมได้อีกในภายหลัง ดังนั้น การด้อยค่าของค่าความนิยมในปัจจุบันจึงสะท้อนถึง (1) ผลตอบแทนที่คาดหวังจากการที่จ่ายซื้อธุรกิจในราคาสูง ซึ่งถูกรับรู้แล้วโดยกิจการผู้ซื้อ (คล้ายกับการตัดจำหน่ายค่าความนิยมในอดีต) และ (2) ผลตอบแทนที่ต่ำกว่าความคาดหวังจากค่าความนิยมของกิจการที่ถูกซื้อ (ทำให้ค่าความนิยมมีมูลค่าลดลง) ซึ่งสองปัจจัยนี้รวมกันอยู่ในผลขาดทุนจากการด้อยค่าของค่าความนิยมและเป็นสิ่งที่อธิบายให้ผู้ใช้งบการเงินเข้าใจได้ยากว่าการด้อยค่าเกิดจากปัจจัยใดกันแน่ ผู้เสวนาตั้งคำถามว่าผู้บริหารมีการใช้ดุลยพินิจในการบันทึกการด้อยค่าของค่าความนิยมเพื่อบริหารกำไรหรือไม่ ผู้เสวนาเห็นว่าประเด็นนี้ทำได้อีกขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากกิจการมีบรรษัทภิบาลที่ดีขึ้น เช่น ความเป็นอิสระของคณะกรรมการบริษัท การกำกับดูแลโดยคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงการเปลี่ยนไปใช้รายงานของผู้สอบบัญชีรูปแบบใหม่ที่มีการระบุเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (Key Audit Matter หรือ KAM) ทำให้ตัวเลขทางบัญชีของบริษัทมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น นอกจากนี้

ผู้เสวนาได้ตั้งคำถามต่อไปว่าการด้อยค่าของค่าความนิยมโดยมิได้มีการตัดจำหน่าย เช่นในอดีตให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินหรือไม่ งานวิจัยสรุปว่าการด้อยค่าของค่าความนิยมมีประโยชน์เพราะให้

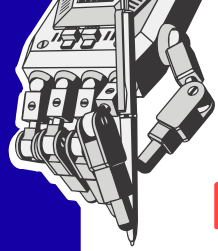

ข้อมูลในเชิงลบเกี่ยวกับประมาณการกำไรและกระแสเงินสดในอนาคต อย่างไรก็ตามมีผู้โต้แย้งว่าการด้อยค่าของค่าความนิยมอาจมิได้ให้ข้อมูลใหม่แก่นักลงทุนมากนัก เนื่องจากบริษัทมหาชนเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะอย่างสม่ำเสมอทาง Web Site หรือนักวิเคราะห์ที่ติดตามบริษัทและได้รับข้อมูลที่เปิดเผยโดยผู้บริหารผ่านทาง Conference Call เป็นประจำอยู่แล้ว ส่งผลให้การด้อยค่าของค่าความนิยมอาจมิได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน ดังนั้น งานวิจัยบางส่วนจึงเสนอแนวคิดที่น่าจะกลับมาใช้วิธีการตัดจำหน่ายค่าความนิยมร่วมกับการบันทึกการด้อยค่าเช่นในอดีต เพื่อให้การด้อยค่าของค่าความนิยมสะท้อนผลตอบแทนจากการซื้อธุรกิจที่ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังไว้ ซึ่งแนวคิดนี้ยังมีได้ข้อสรุปที่ชัดเจน และเป็นหน้าที่ของ IASB ที่จะศึกษาต่อไปว่าจะมีการเปลี่ยนวิธีการบัญชีสำหรับการด้อยค่าของค่าความนิยมหรือไม่

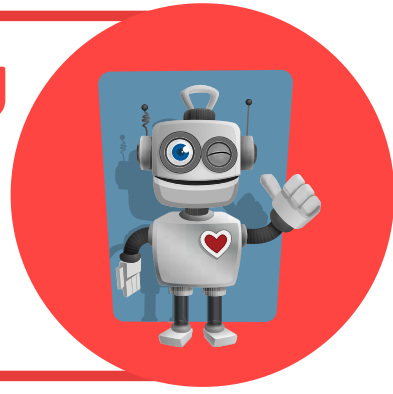
ระหว่างปี ค.ศ. 2007-2010 บริษัทในยุโรปมีการด้อยค่าของค่าความนิยมจำนวน 17.9 ล้านยูโร และในระหว่างปี ค.ศ. 2011-2014 มีการด้อยค่าของค่าความนิยมจำนวน 34.8 ล้านยูโร ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีการด้อยค่าของค่าความนิยมเป็นจำนวนมากในช่วงที่ภาวะตลาดติดลบ สิ่งที่น่าจับตามองหลังจากประเทศอังกฤษตัดสินใจออกจากอียูหรือปรากฏการณ์ Brexit ในปี ค.ศ. 2016 คืออาจมีหลายบริษัทในอังกฤษ ยุโรปและประเทศอื่น ๆ ทั่วโลกที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้กิจการที่เคยซื้อไว้ไม่ก่อให้เกิด Synergies และ Cash Flow ตามที่คาดหวังอีกต่อไป และทำให้เกิดการด้อยค่าของค่าความนิยม (Goodwill Impairment) ปรากฏในงบการเงินของบริษัทเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ว่าอาจมีปัญหาในการดำเนินงานต่อเนื่องตามมา

อ้างอิง

- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 3 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การรวมธุรกิจ
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การด้อยค่าของสินทรัพย์
- Danjou, P., N. Hellman, F. Poli, and A. Schatt. Accounting in Europe and EAA Financial Reporting Standards Committee (FRSC)- Does the Accounting for Goodwill and Other Intangibles Really Matter? EAA Annual Congress Symposium 2016.

กระแสแห่งนวัตกรรม ทางเทคโนโลยี กับวิชาชีพสอบบัญชี

การคิดค้นและพัฒนาทางเทคโนโลยี ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย และรวดเร็ว พัฒนาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาจกล่าวได้ว่ามีผลกระทบในวงกว้าง เริ่มจากการคิดค้นหาวิธีที่จะจัดการกับปัญหาข้อมูลที่เกิดขึ้น และมีอยู่แล้ว อย่างมากมายและมหาศาล (Big data) การคิดหาวิธีที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ (Data analytics) การพัฒนาค้นคว้าหาวิธีที่จะเพิ่มประโยชน์ของ Big data และ Data analytics ให้มากขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการที่แตกต่างกันไป เกิดนวัตกรรมปัญญาประดิษฐ์ต่าง ๆ (Artificial intelligence) ประกอบไปด้วย Robotics (เครื่องจักรหรือคอมพิวเตอร์ที่ถูกออกแบบให้สามารถจัดลำดับการทำงานแทนมนุษย์/ คอมพิวเตอร์หุ่นยนต์) Machine learning (คอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้ได้) และ Cognitive computing (ปัญญาประดิษฐ์/ คอมพิวเตอร์เสมือนมนุษย์)

Big data เสมือนคลังของข้อมูลที่มีมากมายมหาศาล เป็นแหล่งทรัพยากรความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน เป็นข้อมูลที่ครอบคลุมทุกประเภท ทุกแง่ทุกมุม เป็นทั้งข้อมูลที่เป็นจริง ข้อมูลที่เป็นจินตนาการ หรือข้อมูลที่เป็นภาพ ข้อมูลที่เป็นเสียง ข้อมูลเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นทวีคูณทั้งปริมาณ และความหลากหลาย ดังนั้น ผู้ที่ขาดการรับทราบประโยชน์ของข้อมูลเหล่านี้จะเป็นผู้เสียเปรียบ

จากคุณลักษณะดังกล่าวของ Big data อาจถือได้ว่าเป็นทั้งโอกาส (Opportunity) และการคุกคาม (Threat) ต่อองค์กรได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปรับองค์กรให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง และนวัตกรรมเทคโนโลยี จากการสำรวจของ EY ต่อผู้บริหารระดับสูง พบว่าร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสำรวจ เห็นว่าข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญ ของการตัดสินใจทางธุรกิจ การบริหารจัดการ และการเลือกนำข้อมูลที่มามากมายมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เป็นปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่งต่อการต่อความสำเร็จขององค์กร ในขณะที่เดียวกัน องค์กรที่ไม่สามารถนำ Big Data แหล่งทรัพยากรข้อมูลที่หลากหลายเหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ อาจทำให้ความสามารถในการแข่งขันค่อย ๆ ลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งอาจเป็นการคุกคามนำไปสู่ความล้มเหลวขององค์กรนั้น และกว่าจะทราบก็สายไปแล้ว

สำหรับวิชาชีพสอบบัญชีแล้ว Big Data ก็คือ ข้อมูลการบันทึกรายการทางธุรกิจ และรายการทางบัญชีที่กิจการต่าง ๆ บันทึกอยู่ในบัญชีแยกประเภท (General ledger) และบัญชีย่อย (Subsidiary ledger) และงบทดลอง และงบการเงินของกิจการ รวมทั้งข้อมูลดังกล่าว ของกิจการอื่น ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน ข้อมูลของกิจการคู่แข่งชั้น หรือ ของกิจการที่มีลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกัน ผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานตรวจสอบบัญชี ที่มีความพร้อมทั้งด้าน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญ ที่ได้รับการฝึกอบรมจนมีทักษะ และความสามารถที่จะ นำศาสตร์ของการวิเคราะห์ข้อมูล (Data analytics) มาดำเนินการประมวลผลข้อมูลดังกล่าวมาเหล่านั้นก็จะเป็น ประโยชน์ต่อการตรวจสอบบัญชี ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในอนาคต การตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจะเป็นไปอย่างถูกต้องมากกว่าระดับในปัจจุบันที่เพียงแต่ กล่าวได้ว่า ถูกต้องตามควรในประเด็นที่มีสาระสำคัญเท่านั้น เพราะผู้สอบบัญชีดำเนินการตรวจสอบรายการทางธุรกิจของ บัญชีบางบัญชี หรือบัญชีส่วนใหญ่ทั้งร้อยละ 100 ของจำนวนรายการทางธุรกิจที่เกิดขึ้น ทำให้มั่นใจและออกความเห็น ได้ในระดับที่สูงกว่าปัจจุบัน หรือเราจะได้เห็นผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชี หรือจัดกระดาษทำการ บนโทรศัพท์มือถือ (Mobile phone)

Data analytics ถือเป็นเทคโนโลยีใหม่สำหรับผู้สอบบัญชี ซึ่งต้องใช้การลงทุนอย่างมหาศาลไปกับ ฮาร์ดแวร์, ซอฟต์แวร์ ทักษะ และการควบคุมคุณภาพ ถือเป็นส่วนสำคัญสำหรับบริษัทตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big4) ในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดการสอบบัญชีที่เน้นลูกค้ารายใหญ่ นอกเหนือจากการตรวจสอบบัญชีแล้ว Data analytics ยังสามารถนำไปใช้กับงานการให้ความเชื่อมั่นประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย

ในขณะที่สำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านการลงทุน ความรู้ และประสบการณ์ การใช้ Data analytics ก็มีความจำเป็นที่จะต้องค่อย ๆ พัฒนาด้วยตนเอง หรือใช้บริการของบริษัทผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ ทั้งหลาย เช่น CaseWare analytics เพื่อนำโปรแกรมการตรวจสอบบัญชีที่รองรับการใช้ Data Analytics มาใช้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบบัญชีของสำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดเล็กเหล่านั้น เช่น โปรแกรม IDEAData analytics

EY เป็นสำนักงานตรวจสอบบัญชีที่นำ Data analytics เข้ามาช่วยในการตรวจสอบบัญชีอย่างแพร่หลาย มาเป็นระยะเวลาหนึ่ง คำว่า Data analytics ที่นำมาใช้ในการตรวจสอบบัญชีของ EY มีได้หมายความว่าเฉพาะ การวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวเลขของกิจการที่ตรวจสอบเพื่อเปรียบเทียบจำนวนเงินในงบการเงินของรอบบัญชีนั้นกับรอบบัญชีนี้ หรือของกิจการนั้นกับกิจการนี้เท่านั้นอีกแล้ว แต่ยังมี ความหมายรวมถึง EY ได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางคอมพิวเตอร์ ได้แก่ Robotics (คอมพิวเตอร์หุ่นยนต์) และ Machine learning (คอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้) และ Cognitive computing (ปัญญาประดิษฐ์/คอมพิวเตอร์เสมือนมนุษย์) มาใช้กับ กระบวนการและวิธีการตรวจสอบบัญชี

นวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่เหล่านี้ได้เข้ามาช่วยในการตรวจสอบบัญชีเพิ่มขึ้นในขั้นตอนต่าง ๆ ของกระบวนการตรวจสอบในอนาคต เราอาจจะได้เห็นการตรวจสอบเพื่อทดสอบการควบคุม (Test of control) กระทำโดยคอมพิวเตอร์ (โปรแกรม robotics) เช่น การทดสอบระบบควบคุมการจ่ายเงิน (Cash disbursement system) เพียงแต่ขอเพิ่มข้อมูลรายการจ่ายเงิน (Disbursement data file) และเพิ่มข้อมูลการบันทึกบัญชีแยกประเภท (General ledger data file) ของรายการจ่ายเงินทุกรายการ (ร้อยละ 100) ที่เกิดขึ้นในเดือนต่าง ๆ ที่ต้องการตรวจสอบจากลูกค้า ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบบัญชี ก็เพียงแค่ดำเนินการจัดรูปแบบข้อมูล (Data capture) ให้อยู่ในรูปแบบที่โปรแกรม Robotics สามารถประมวลผลได้ โปรแกรมดังกล่าวจะดำเนินการทดสอบการควบคุมภายในหรือจุดควบคุมต่าง ๆ ของระบบการจ่ายเงินที่กิจการได้ออกแบบไว้ เพื่อประเมินว่าการจ่ายเงินที่เกิดขึ้นจริงทั้งหมด ได้เกิดขึ้นและดำเนินการเป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กิจการได้ออกแบบไว้ การทดสอบการควบคุมที่เคยดำเนินการตรวจสอบด้วยมนุษย์และเลือกรายการเพียงบางส่วน แค่ 25 รายการ มาทดสอบ จะถูกแทนที่ด้วยคอมพิวเตอร์และเป็นการตรวจสอบทั้งร้อยละ 100 ของรายการธุรกิจที่เกิดขึ้น งานการตรวจสอบบัญชีสำหรับรายการธุรกิจที่มีลักษณะต้องทำซ้ำ ๆ กันเป็นประจำ (Routine data process) หรือที่เป็นการตรวจสอบการเปรียบเทียบเอกสารหนึ่งกับอีกเอกสารหนึ่ง หรือการตรวจสอบว่าเอกสารเหล่านี้เคยผ่านขั้นตอนหรือผ่านการจัดทำการตรวจทาน หรืออนุมัติโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจนั้น ๆ การตรวจสอบว่าการแบ่งแยกหน้าที่เป็นไปอย่างเหมาะสม โปรแกรม Robotics จะทำการทดสอบได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ไม่รู้จักเหนื่อย หรืออ่อนล้ากับปริมาณรายการที่จะต้องตรวจสอบ หรือกล่าวได้ว่า ในอนาคตงานตรวจสอบบัญชีทั้งหลายที่มีลักษณะต้องทำซ้ำ ๆ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่กำหนดไว้ชัดเจน และไม่ต้องใช้ดุลยพินิจใด ๆ มีปริมาณมาก ๆ จะถูกทดแทนด้วยคอมพิวเตอร์

นอกจากนี้แล้ว การนำ Data analytics ขึ้นสูง ซึ่งประกอบด้วย Machine learning (คอมพิวเตอร์ที่สามารถเรียนรู้) และ Predictive analytics (การวิเคราะห์เชิงคาดการณ์) และ Cognitive computing (ปัญญาประดิษฐ์) เข้ามาช่วยในกระบวนการตรวจสอบบัญชีต่าง ๆ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากรายการธุรกิจที่ต้องผ่านระบบการควบคุมภายในที่มีลักษณะที่ต้องทำซ้ำ ๆ เป็นประจำ (Non-routine data process)

เช่น บัญชีสำรองการด้อยค่าของทรัพย์สินต่าง ๆ คอมพิวเตอร์จะนำข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องทั้งหลายของกิจการที่ตรวจสอบและของกิจการอื่นที่คล้ายคลึง หรือของอุตสาหกรรมมาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความซับซ้อนเพื่อพยากรณ์หามูลค่าที่ควรจะเป็น หรือคำนวณหามูลค่าที่แน่ชัด

ต่อไปเราอาจจะพบว่า โปรแกรม Machine learning จะดำเนินการบันทึกการทำงานหรือกระบวนการวิธีการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการ การสอบทาน การอนุมัติ การวางแผนงานการตรวจสอบบัญชี การดำเนินการตรวจสอบวัน และระยะเวลาการตรวจสอบที่ได้ดำเนินการไปของผู้สอบบัญชี นำไปวิเคราะห์หรือเปรียบเทียบว่าได้ดำเนินการเป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปตามวิธีการตรวจสอบบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีหรือไม่ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพียงใด โดยคอมพิวเตอร์ จะจัดทำรายงานทุกการทำงานที่ไม่เหมาะสม หรือที่ควรต้องปรับปรุง หรือแม้แต่ในขณะที่ปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชี ผู้ตรวจสอบบัญชี อาจต้องการความช่วยเหลือ หรือขอคำปรึกษาถึงวิธีการตรวจสอบบัญชีที่เหมาะสม โปรแกรม Cognitive computing จะเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยสนับสนุนผู้สอบบัญชีค้นหาคำตอบของวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมและดีที่สุด ในแต่ละสถานการณ์

เทคโนโลยีและนวัตกรรมในเชิงปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence) ต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นโอกาส (Opportunity) ต่อผู้สอบบัญชีที่มีการเตรียมพร้อมทั้ง ทักษะคน การพัฒนาความรู้ความชำนาญ และการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะเป็นการคุกคาม (Threat) ต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้สอบบัญชีที่ไม่พร้อมที่จะรับรู้หรือไม่ยอมรับกระแสแห่งนวัตกรรมที่เกิดขึ้นแล้ว และกำลังพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง

โดย.. โสภณ เพิ่มศรีวัลลภ
อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี

การพัฒนา ความรู้ต่อเนื่อง ทางวิชาชีพ รูปแบบใหม่

Learn & Test for CPD

สวัสดิ์เพื่อนสมาชิกทุกท่าน.. เป็นที่ทราบกันดีว่า ในปี 2560 นี้ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สำหรับผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะเพิ่มจากเดิม 18 ชั่วโมงเป็น 40 ชม. เพื่อยกระดับผู้สอบบัญชีของ ไทยให้ได้รับการยอมรับจากสากล โดยแบ่งเป็น การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่เป็นทางการ (Verifiable CPD) จำนวน 20 ชม. และการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องที่ไม่เป็นทางการ (Non-Verifiable CPD) จำนวน 20 ชม. สำหรับท่านที่ติดตามข่าวสารของ สภาวิชาชีพบัญชีมาโดยตลอด คงพอเข้าใจหลักเกณฑ์ใหม่ที่จะเริ่มใช้ในปี 2560 นี้ กันบ้างแล้ว สำหรับท่านที่ยังไม่ทราบข่าวหรือยังไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ดังกล่าว ดิฉันขอใช้โอกาสนี้สรุปให้เพื่อนสมาชิกเข้าใจกันแบบง่าย ๆ ดังนี้

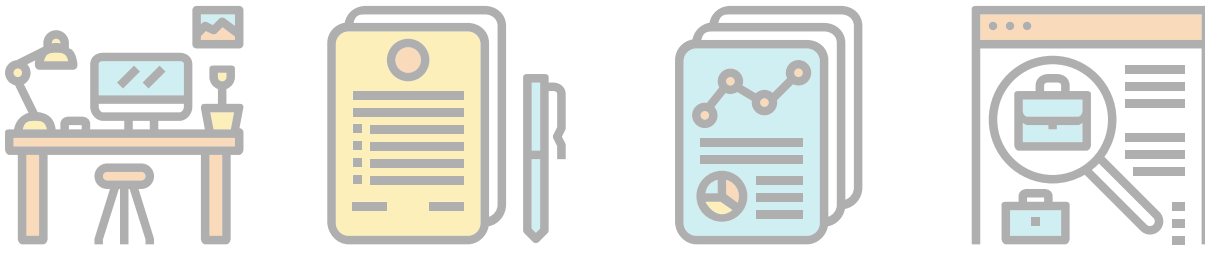
การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่เป็นทางการ

คือ การพัฒนาความรู้ที่สามารถประเมินผลหรือตรวจสอบได้ เช่น การเข้าอบรม/สัมมนา หรือการเป็นวิทยากรในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งการพัฒนาความรู้ในรูปแบบนี้เป็นแบบเดิมที่พวกเราเคยปฏิบัติกันมาตั้งแต่ปี 2557 เพียงแต่จำนวนชั่วโมง CPD ในส่วนนี้จะเพิ่มขึ้นจากเดิม 2 ชั่วโมง เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพที่ไม่เป็นทางการ

คือ การเรียนรู้โดยอิสระ เพื่อพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือวิชาชีพ เช่น การอ่านบทความผ่านสื่อต่าง ๆ หรือการเรียนรู้ด้วยตนเองในหลักสูตรที่สนใจ เช่น การเรียนภาษาอังกฤษผ่านสื่อออนไลน์ เป็นต้น การนับชั่วโมง CPD รูปแบบนี้สามารถนับได้ตามจริง และยังสามารถนำชั่วโมง CPD ส่วนเกินจากแบบที่เป็นทางการมานับรวมได้อีกด้วย เช่น หากท่านเข้าอบรมในหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากสภาวิชาชีพบัญชีจำนวน 24 ชั่วโมง ท่านสามารถนับชั่วโมง CPD ที่เป็นทางการได้ 20 ชั่วโมง และที่ไม่เป็นทางการได้ 4 ชั่วโมงส่วนอีก 16 ชั่วโมงที่เหลือนั้น เป็นสิ่งที่ท่านได้ปฏิบัติอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน เพียงท่านจดบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและความรู้ที่ได้รับ และรายงานมายังสภาวิชาชีพบัญชี ท่านก็สามารถนับชั่วโมง CPD ที่ไม่เป็นทางการเพิ่มเติมได้

เป็นอย่างไรงันบ้างคะ หลักเกณฑ์ใหม่ไม่ยุ่งยากอย่างที่คิดใช่ไหมคะ และไม่ได้ทำให้พวกเรามีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เพื่อนสมาชิกทุกท่านได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน เพียงแต่นำมานับเป็นชั่วโมง CPD เพื่อให้เกิดประโยชน์เท่านั้น...หากท่านมีข้อสงสัยหรือต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถศึกษาข้อมูลได้ที่เว็บไซต์สภาวิชาชีพบัญชี แต่ตอนนี้หลายท่านคงสงสัยว่าที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวข้องกับ Learn & Test for CPD อย่างไร ? คำตอบอยู่ตรงนี้แล้วค่ะ >>>

Learn & Test for CPD

เป็นโครงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ รูปแบบใหม่ ที่สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชีจัดขึ้น เพื่อเพิ่มทางเลือกในการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ และส่งเสริมการพัฒนาความรู้ด้วยตนเองเพื่อรักษาความเป็นมืออาชีพ (Professional Accountant) โดยโครงการนี้ได้พัฒนาต่อยอดมาจากโครงการ Self-Study CPD ที่หลายท่านเคยเข้าร่วมโครงการกันมาแล้ว ซึ่งจากผลการประเมินโครงการที่ผ่านมา พบว่า ผู้ผ่านการทดสอบส่วนใหญ่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังนั้น เพื่อให้ผู้เข้าทดสอบมีโอกาสสอบผ่านมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี จึงเห็นควรจัดโครงการ Learn & Test for CPD เพื่อทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินในฉบับที่เกี่ยวข้อง ให้แก่ผู้เข้าทดสอบ โดยโครงการนี้ได้แบ่งออกเป็นสองช่วงเวลา ได้แก่

ช่วงเช้า เป็นการทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินในฉบับที่เกี่ยวข้อง ให้แก่ผู้เข้าทดสอบเป็นเวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งผู้เข้าอบรมสามารถนับชั่วโมง CPD ที่เป็นทางการด้านการบัญชี/การสอบบัญชีได้จำนวน 3 ชั่วโมง

ช่วงบ่าย เป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ข้อสอบจะเป็นแบบปรนัยทั้งหมด โดยสามารถนำเอกสารเข้าห้องสอบได้ เวลาในการทดสอบ 4 ชั่วโมง ผู้ผ่านการทดสอบสามารถนับชั่วโมง CPD ที่เป็นทางการด้านการบัญชี/การสอบบัญชีได้ 18 ชั่วโมง

ตอนนี้หลายท่านคงอยากรู้อยากทราบว่าโครงการ **Learn & Test for CPD** จะจัดขึ้นเมื่อไหร่ และทดสอบมาตรฐานฯ ฉบับใดบ้าง ดิฉันขอประชาสัมพันธ์ให้ทุกท่านทราบว่าในปีนี้จะมีการจัด 2 ครั้ง คือ เดือนกันยายน และพฤศจิกายน โดยจะเป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ผู้ที่สนใจสามารถติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมหรือสมัครทดสอบได้ที่ www.fap.or.th แล้วกลับมาพบกันใหม่กับข่าวสารด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี สวัสดิ์ค่ะ...

โดย.. คณะกรรมการด้านการพัฒนาวิชาชีพบัญชี

รู้เท่าทันการฟอกเงิน : เหตุเกิดจากใคร ทำไมพลอยที่เรา?

จากที่ทั้งท้ายไว้ในฉบับเดือนกรกฎาคมว่าจะนำเสนอเรื่องผลกระทบในระดับบุคคลและในภาพรวมระดับประเทศ รวมถึงวิธีการป้องกันตัวเพื่อหาวิธีหลีกเลี่ยงไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องการฟอกเงิน หรือป้องกันตัวเมื่อเผชิญกับเรื่องนี้ในชีวิตการทำงาน คุณสุปราณี สกิตชัยเจริญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ยังคงไขข้อสงสัย ๆ กับเราต่อค่ะ

อยากทราบว่าผลกระทบจากการฟอกเงินจะรุนแรงแค่ไหน และกระทบกับใครบ้างคะ?

การฟอกเงิน เป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อประชาคมโลก การดำเนินการในลักษณะข้ามชาติทำให้ประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถปราบอาชญากรรมดังกล่าวได้เพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาคในการต่อต้านการฟอกเงินและอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

การฟอกเงินไม่เพียงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ แต่การปล่อยให้อาชญากรสามารถใช้ประเทศของตนในการฟอกเงินได้จะทำลายความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจ เสถียรภาพของระบบการเงินในระดับมหภาค และบั่นทอนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย

ดิฉันกล่าวมาถึงขณะนี้ หลายคนอาจคิดว่าผลกระทบของการฟอกเงินเป็นเรื่องไกลตัว แต่ในความเป็นจริงใกล้ตัวท่านกว่าที่คิด เพราะการที่อาชญากรยังสามารถแสวงหาเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดได้ ก็จะทำให้การกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการค้าสิ่งเสพติด การพนัน การลักทรัพย์ หรือการหลอกลวงประชาชนยังคงอยู่ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันธุรกิจให้บริการปรึกษาและบริหารการเงินแก่ลูกค้าที่เป็นเศรษฐีเป็นธุรกิจที่กำลังเติบโตมาก ซึ่งมีผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีและนักกฎหมายเข้าไปเกี่ยวข้องในการช่วยวางแผนการเงินให้กับลูกค้า ดังนั้นในระดับธุรกิจเอง หากสำนักงานที่ปรึกษากฎหมายหรือสำนักงานที่ปรึกษาวิชาชีพไม่มีมาตรการป้องกันการฟอกเงินที่เพียงพอก็อาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์และชื่อเสียงได้เหมือนกรณี Mossack Fonseca หรืออาจสูญเสียโอกาสแข่งขันทางธุรกิจให้กับประเทศที่มีความพร้อมและดำเนินการมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในระดับที่เข้มงวดรับจากนานาประเทศ ซึ่งมาตรฐานสากลนั้น ก็คือ

“มาตรการป้องกันปราบปรามการฟอกเงิน และการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (Anti-Money Laundering and Combating the Financing of Terrorism - AML/CFT)” ที่กำหนดขึ้นโดยคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force (FATF) ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกประเทศมีมาตรฐานการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในระดับเดียวกัน ซึ่งจะช่วยปิดช่องว่างไม่ให้นักฟอกเงินแสวงหาประโยชน์จากจุดอ่อนและความหย่อนยานของกฎระเบียบด้าน AML/CFT ของประเทศใดประเทศหนึ่ง ประเทศไทยเองจึงพยายามผลักดันในการเตรียมความพร้อมและดำเนินการมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเช่นกัน โดยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรต่อต้านการฟอกเงินเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Group on Money Laundering-APG) และเร็ว ๆ นี้ ต้องเตรียมรับการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ของ FATF โดยคณะผู้ประเมินจะเดินทางมาที่ประเทศไทยในปลายเดือนตุลาคม (On-site visit) ถ้าหากประเทศไทยไม่ผ่านการประเมินอาจเป็นเหตุให้ประเทศไทยถูกขึ้นบัญชีรายชื่อเป็นประเทศเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ซึ่งผลที่ตามมาจะกระทบกับทุกภาคส่วน รวมทั้งผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีด้วย อย่างไรก็ตาม ยังมีสัญญาณที่ดีอยู่ เพราะจากสถิติของธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (STR) นั้นมีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากสามารถนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินและสืบสวนได้มากขึ้น ถึง 17 เท่า ระหว่างปี 2556- 2558 ซึ่งน่าจะส่งผลดีต่อการประเมิน

แล้วผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะมีวิธีป้องกันตัวเองอย่างไร?

ตามความเป็นจริง คนที่เข้าข่ายเป็นกลุ่มเสี่ยงและมีโอกาสข้องเกี่ยวกับเรื่องนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น ก็คือ สถาบันการเงิน เพราะธุรกรรมทางการเงินส่วนใหญ่ทำผ่านช่องทางนี้ ทำให้สถาบันการเงินส่วนใหญ่มีระบบงานที่ค่อนข้างเข้มงวด ส่วนกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเองที่ไม่ได้เข้าใจและเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเรื่องนี้อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการทำธุรกรรมที่สนับสนุนการฟอกเงินและการก่อการร้าย ทำให้อาจเกิดความกังวลว่าจะเตรียมการรับมือกับเรื่องนี้ได้อย่างไร

ในเรื่องนี้ ปปง. ขอให้ความสำคัญและเน้นไปที่กลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ทั้งนักบัญชี ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางบัญชี ที่เป็นรูปแบบสำนักงานให้บริการทางวิชาชีพ (Professional firm) ไม่รวมถึงพนักงานบัญชีที่เป็นลูกจ้างบริษัท โดยคนกลุ่มนี้สามารถอ้างอิงแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐาน

สากลด้านการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายซึ่งได้เผยแพร่ไว้ที่ www.amlo.go.th แนวทางนี้อ้างอิงมาจากข้อแนะนำของ FATF ข้อที่ 22 และ 23 จากทั้งสิ้น 40 ข้อ โดยประเด็นสำคัญของแนวทางดังกล่าว คือ ระบุว่ากิจกรรมใดบ้างที่ต้องระวังเมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพต้องให้บริการ แนะนำวิธีการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า (Customer Due Diligence: CDD) และมีข้อแนะนำว่าควรมีประเมินความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และจัดทำนโยบายและมาตรการควบคุมภายในซึ่งคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีเพื่อใช้เป็นแนวทางบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT

การประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลของ FATF

ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์กรต่อต้านการฟอกเงินเอเชียแปซิฟิก (Asia-Pacific Group on Money Laundering-APG) ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2544 ซึ่งในฐานะสมาชิกมีพันธกรณีที่ต้องเข้ารับการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT ของ FATF โดยที่ผ่านมามีประเทศไทยได้เข้ารับการประเมินแล้ว 2 รอบในปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2550 และมีกำหนดเข้ารับการประเมินเป็นรอบที่ 3 ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม - 11 พฤศจิกายน 2559 นี้ ซึ่งการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT นั้นประเมิน 2 ส่วน ได้แก่ (1) ความสอดคล้องของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อแนะนำของ FATF และ (2) ความมีประสิทธิภาพของระบบการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและการต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย และความสามารถในการป้องกันหรือจัดการกับความเสี่ยงด้านการฟอกเงินและการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายได้อย่างเหมาะสม เพื่อความปลอดภัยและความมั่นคงของประเทศ

ผลกระทบหากไม่ผ่านการประเมิน

หากประเทศไทยไม่ผ่านการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้าน AML/CFT อาจเป็นเหตุให้ประเทศไทยถูกขึ้นบัญชีรายชื่อเป็นประเทศเสี่ยงด้านการฟอกเงิน ซึ่งประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของ FATF อาจใช้มาตรการตอบโต้ทางการเงินที่จะส่งผลให้การทำธุรกรรมของลูกค้า หรือสถาบันการเงินไทยเกิดความล่าช้าเพราะจะถูกสถาบันการเงินต่างประเทศตรวจสอบธุรกรรมอย่างเข้มข้น รวมทั้งประเมินความสัมพันธ์กับสถาบันการเงินไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีผลต่อการตัดสินใจยกเลิกความสัมพันธ์จนอาจกระทบต่อการค้าการลงทุนระหว่างประเทศได้ในที่สุด

“แม้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจะได้เป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ในฐานะพลเมืองดีทำให้มั่นใจได้ว่าเราคงไม่นั่งดูตายเมื่อเห็นผู้กระทำความผิด หากไม่ขัดต่อแนวทางและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพบัญชี เราคงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยป้องกันและปราบปรามเรื่องนี้ได้อย่างแน่นอน”

บทสัมภาษณ์.. คุณสุปราณี สกิตชัยเจริญ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กองความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงาน ปปง.

คาถาพารุ่งยุค AEC

เราได้ก้าวเข้าสู่ยุค AEC อย่างเต็มตัวแล้ว แต่หลายท่าน คงยังงงๆ มีนๆ ว่า แล้วจะอย่างไรให้ก้าวไปทันกับยุคสมัย ที่เปลี่ยนไปและได้รับประโยชน์จาก AEC อย่างคนอื่นๆ บ้าง ไม่ยากค่ะ เพราะในฉบับนี้อาจารย์มีคาถาเติมมาฝาก คือ **คาถา 3 U**

ประเมิน

1

การประเมินธุรกิจของตนเองเป็นสิ่งที่ต้องทำอันดับแรกว่า สินค้าหรือบริการของเรา สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้ไหม และจะยังสามารถแข่งขันกับนักบัญชี จากประเทศอาเซียนอื่น ๆ ในบ้านเราไหวหรือเปล่า ถ้าเรารู้จักประเมินศักยภาพ ของธุรกิจ และตัวเราที่เป็นเจ้าของกิจการ จะทำให้เรารู้จุดอ่อนจุดแข็งของเราและทำให้ เราก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง ไม่ก้าวหน้าแล้วถอยหลังไปมาแบบที่เคยเป็น หากผล การประเมินออกมาว่าเรายังต้องการการปรับปรุงพัฒนาในจุดตรงไหนให้วางแผน เร่งแก้ไข เช่น ลูกน้องเราไม่ใส่ใจลูกค้า เราไม่มีแผนการตลาดที่ดี หรือ ภาษาอังกฤษ อ่อนด้อย ก็ต้องมาเจาะลึกถึงปัญหาแต่ละจุดเลย จดลงในสมุดเลยคะ เอาให้เห็น ๆ กันไปเลย แล้วเราไปปรับปรุงจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็งกัน

ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง

2

เมื่อทราบจุดแข็งและจุดอ่อนจากการทำประเมินตัวเอง เช่น การตลาดสมัยใหม่ คุณภาพ ของการบริการไม่ดี ภาษาไม่ดี การตลาดไม่ดี การบริหารจัดการไม่เก่ง หรือบริการ ยังไม่เป็นระบบ ยังเป็นแบบเดิม ๆ อยู่ ฯลฯ ก็ต้องเอามาปรับปรุงจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง อย่างท้อถอย ต้องยอมรับและจัดการกับมันให้ได้ จุดที่เราเด่นก็ต้องทำให้เด่นมากขึ้น และ ให้เป็นที่รู้จักและคนพูดถึง แต่หากมีจุดอ่อนข้อด้อยอะไรก็ต้องหาทางแก้ไขเปลี่ยนให้ มันมาเป็นจุดแข็งของเราให้ได้ การวางแผนที่ดีในการปรับปรุงธุรกิจนั้น เป็นเรื่อง ที่ละเอียดอ่อน และอาจใช้เวลานาน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการยอมรับจุดอ่อน และวางแผน เปลี่ยนจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็งได้อย่างไม่ยาก

ปฏิบัติ

3

AEC และ ทั้งสอง ป. ที่พูดมานี้จะไม่มีคามหมายอะไรเลยถ้าท่านไม่ลงมือทำ ต้อง take action ค่ะ ต้องยอมรับความจริงว่าเมื่อมีการเปิดเสรีตาม AEC แล้ว ไม่ใช่แค่เราจะมี คู่แข่งจากชาติอาเซียนที่จะมาแย่งลูกค้าเราแล้ว สภาพธุรกิจในปัจจุบันก็มีคนต่างชาติ อื่นๆ เข้ามาทำงานด้านวิชาชีพบัญชีในฐานะที่ปรึกษาธุรกิจอยู่มากมาย ทำไมเราปล่อยให้ คู่แข่งได้ลูกค้าใหญ่ๆในบ้านเราเองไป ปัญหาของเราคืออะไร ภาษาไม่ดี? ไม่มีระบบ สำหรับการรองรับลูกค้า? ปัญหาของเราอยู่ตรงไหนต้องทำให้เจอ แล้วจัดการกับมันซะ ถ้าปล่อยให้มันเรื้อรัง หรือคิดว่าช่างมัน ลูกค้าแค่นี้ก็รับไม่ไหวแล้ว ต้องคิดนะคะว่า สิ่งตามมาในยุค AEC คือ การที่มีคนชาติอาเซียนเข้ามาลงทุน หรือมีการค้าขายระหว่าง กันมากยิ่งขึ้น และบริษัทไทยก็ออกไปลงทุนในต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ถ้าเราไม่สามารถ รองรับความต้องการของลูกค้าที่มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศได้ละก็ ท่านผู้อ่านคงนึกออกนะคะว่าผลจะเป็นอย่างไร แน่นนอนสิคะ ถ้าท่านเป็นที่พึ่งให้เค้า ไม่ได้ ลูกค้าก็ต้องไปหาสำนักงานที่สามารถตอบโจทย์เค้าได้ แล้วเรายังทำตัวแค่งงใน ซอยบ้านอยู่ไหม ต้องตอบว่าไม่นะคะ เพราะนี่คือบ้านเรา กฎระเบียบต่าง ๆ และการ ดำเนินการต่าง ๆ เช่น การยื่นภาษีก็ต้องใช้ภาษาไทย แล้วจะให้ใครมาซุบมือเปิบทำไมคะ เราลงมือทำเองคะ

เคล็ดลับคือ การทำตามคาถา U.1 นั้นต้องแน่ใจว่าไม่เข้าข้างตัวเองนะคะ แล้วใส่ความ จริงใจในทุกขั้นตอนด้วยคะ ใครอยากเป็นนักบัญชีชั้นแนวหน้า พูกล้ำก้าทาย AEC ก็ขอให้คิดเครื่องคิดเลขรัว ๆ เก้าที เป็นการเอาฤกษ์เอาชัยเลยนะคะ..

โดย.. ดร.นันทนา พิวทองงาม
อนุกรรมการงานด้านต่างประเทศ

10 เรื่องเข้าใจผิดเกี่ยวกับ... PromptPay

ข้อมูลจาก...ธนาคารแห่งประเทศไทย / เว็บไซต์ www.bot.or.th

1 บังคับลงทะเบียน
ไม่บังคับ...พร้อมเพย์เป็นบริการทางเลือกใหม่ ที่สะดวกและค่าธรรมเนียมถูกมากไม่ลงทะเบียนพร้อมเพย์ก็ยังมีโอนเงินแบบเดิมได้ไม่มีกำหนดปิดลงทะเบียน

2 พุทลงเลขประจำตัวประชาชน/เบอร์มือถือเข้าใจยาก

ทั้งสองอย่างใช้รับโอนเงินได้สะดวก ง่ายกว่าการแจ้งชื่อธนาคารและเลขบัญชี โดยการโอนเงินระหว่างประชาชนใช้เบอร์มือถือจะง่ายกว่า ส่วนเลขประจำตัวประชาชนเหมาะสำหรับใช้รับเงินจากภาครัฐ

3 โอนเงินแบบเดิม ๆ ปลอดภัยกว่า
จะโอนแบบพร้อมเพย์หรือโอนเงินแบบเดิม ก็ปลอดภัยเท่ากัน เพราะใช้ช่องทางเดิมที่คุ้นเคย ทั้ง Mobile/Internet Banking หรือ ATM ซึ่งต้องมีรหัสผ่านของตัวเองจึงจะใช้ได้

4 เสี่ยงจากโจรกรรมไซเบอร์

พร้อมเพย์เป็นระบบเชื่อมต่อระหว่างธนาคารที่ต่อยอดจากระบบปัจจุบัน ปลอดภัยจากการบุกรุก ไม่ด้อยไปกว่าระบบปัจจุบัน

5 ถ้าเปลี่ยนหรือเลิกใช้เบอร์มือถือจะรับเงินผิดพลาด
ไม่ต้องห่วง...แค่แจ้งยกเลิกหรืออัปเดตข้อมูลเบอร์มือถือกับธนาคารทุกครั้ง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

6 ถ้ามือถือหายหรือใครรู้เลขประจำตัวประชาชนก็แอบโอนเงินเราได้

ไม่จริง...พร้อมเพย์คือการผูกบัญชีเพื่อรับเงิน ส่วนการโอนเงินออกจากบัญชีทุกครั้งต้องใช้กลไกความปลอดภัย ถ้าโอนผ่าน Mobile/Internet Banking ต้องมี Username/Password/OTP ถ้าโอนผ่านตู้ ATM ต้องมีบัตรและรหัสนี้

7 แแบงก์ชาติ...เป็นผู้ให้บริการพร้อมเพย์
ไม่ใช่...ธนาคารเป็นผู้ให้บริการ ส่วนแบงก์ชาติเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดขึ้น และเป็นผู้กำกับดูแลทั้งธนาคารที่ให้บริการและผู้ให้บริการระบบกลาง

8 ไม่มีกฎหมายรองรับ

PROMPT PAY ใช้กฎหมายเกี่ยวกับการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่ให้บริการอยู่ และหากมีปัญหา เช่น โอนเงินผิด ธนาคารจะดูแลลูกค้าไม่ต่างจากในปัจจุบัน

9 ข้อมูลส่วนตัวจะรั่วไหล
ธนาคารและผู้ให้บริการระบบกลางไม่สามารถนำข้อมูลมาเปิดเผย เพราะมีกฎหมายควบคุม และแบงก์ชาติตรวจสอบสม่ำเสมอ

10 การใช้งานมีความเสี่ยง

ลดความเสี่ยงการใช้บริการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยรักษารหัสผ่านให้ดี ดูแลอุปกรณ์ที่ใช้โอนให้ปลอดภัยและเช็คข้อมูลให้ถูกต้องก่อน ยืนยันการโอนเงินทุกครั้ง

ประชาสัมพันธ์หลักสูตรอบรมที่น่าสนใจ

- หลักสูตร “การบริหารความเสี่ยง (ขั้นพื้นฐาน) รุ่นที่ 1/59”
วันพุธและพฤหัสบดีที่ 10 – 11 สิงหาคม พ.ศ. 2559 เวลา 09.00-16.30 น.
สมาชิก 8,000 บาท บุคคลทั่วไป 8,500 บาท (รวม VAT)
สถานที่จัดอบรมสัมมนา ณ ห้อง Chamber โรงแรม S31 สุขุมวิท 21
- หลักสูตร “เจาะลึกประเด็นเกี่ยวเนื่องกับรายงานของผูสอบบัญชีตามมาตรฐานใหม่ รุ่นที่ 1/59”
วันจันทร์ที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2559 เวลา 09.00-16.30 น.
สมาชิก 3,000 บาท บุคคลทั่วไป 3,500 บาท (รวม VAT)
สถานที่จัดอบรมสัมมนา ณ อาคารสภาวิชาชีพบัญชี สุขุมวิท 21
- หลักสูตร “การจัดทำงบการเงินรวมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สำหรับสมาชิกและบุคคลทั่วไป รุ่นที่ 1/59”
วันพุธและพฤหัสบดีที่ 1 – 2 กันยายน พ.ศ. 2559 เวลา 9.00-16.30 น.
สมาชิก 5,000 บาท บุคคลทั่วไป 5,600 บาท (รวม VAT)
สถานที่จัดอบรมสัมมนา ณ โรงแรมจัสมิน ซิตี้ สุขุมวิท 23
- หลักสูตร “การบริหารความเสี่ยง (ขั้น Advance) รุ่นที่ 1/59”
วันพฤหัสบดีที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2559 เวลา 9.00-16.30 น.
สมาชิก 4,000 บาท บุคคลทั่วไป 4,500 บาท (รวม VAT)
สถานที่จัดอบรมสัมมนา ณ ห้อง Ballroom 2 โรงแรม S31 สุขุมวิท 31

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมและลงทะเบียนออนไลน์ได้ที่ www.fap.or.th

“

อ่าน FAP Newsletter
ย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์

www.fap.or.th

เสนอแนะหรือติชมผ่านทางอีเมล

fapnewsletter@fap.or.th

”

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี มีใช้การให้คำแนะนำหรือความคิดเห็นด้านกฎหมาย ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชีสงวนสิทธิ์ไม่รับรองความถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบันของข้อมูลเนื้อหา ตัวเลข รายงานหรือข้อคิดเห็นใดๆ และไม่มีความรับผิดชอบต่อความเสียหายใดๆ ไม่ว่าเป็นผลโดยตรงหรือทางอ้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการนำข้อมูลไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดในเอกสารฉบับนี้ไปใช้..

FAP

FEDERATION OF ACCOUNTING PROFESSIONS

จดหมายข่าว/Newsletter
สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตพิเศษที่ 209/2552
ปณศ.(พ) พระโขนง 10110

┌

┐

└

┘

สิ่งตีพิมพ์

- จำกัดจำนวนไม่ชัดเจน
- ไม่มารับตามกำหนด
- ไม่มีเลขที่บ้านตามที่จำหน่าย
- ไม่ยอมรับ
- ไม่มีผู้รับตามที่จำหน่าย
- เลิกกิจการ
- ย้าย ไม่ทราบที่อยู่ใหม่

เลขที่ 133 ถนนสุขุมวิท 21 (อโศก) แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 02 685 2500 โทรสาร 02 685 2501
(สถานีรถไฟฟ้า BTS : สถานีอโศก ทางออก 3) (สถานีรถไฟฟ้าใต้ดิน MRT: สถานีสุขุมวิท ทางออก 1)

Website : www.fap.or.th , E-mail: fap@fap.or.th , www.facebook.com/FAP.FAMILY